

כ"ט בשבט, תשע"ד, 30.1.2014

גיליון מס' 394

פרשת תרומה

חכמת האיזון

מאת עמיהוד בניה, בני דרום

תהליך גאולת ישראל ממצרים וההליכה במדבר, מפגישים אותנו עם אירועים קוטביים המשפיעים רבות על מצב הרוח הכללי בעם. יום אחד נוגעים בשמיים – קריעת ים-סוף מעמד הר-סיני, ולמחרת מתבוססים עד צוואר בחול הטובעני המדברי. כמאמר המשוררת: "כני אין לי רגע דל או סקנדל או פסטיבל".

ביטוי למצב רוח הפכפך זה מופיע בגמרא (סוטה ל"ו-ל"ז) בדמות מחלוקת בין רבי מאיר לרבי יהודה, בדבר חציית בני-ישראל את ים-סוף. לדעת ר"מ עמדו השבטים והתנצחו ביניהם מי יכנס ראשון למים, אחוזי שרעפי קדש כל אחד חפץ להיות "נחשון בן עמינדב". ר"י לעומתו טוען בתוקף "לא כך היה המעשה" אלא להיפך, אחוזי בהלה ופחד החלו מתווכחים, "זה אומר אין אני יורד תחילה לים, וזה אומר אין אני יורד תחילה לים".

הדברים הללו מעוררים בנו את השאלה, הנוגעת גם לחיים שלנו: כיצד מתמודדים עם מציאות כל-כך מורכבת?

בספר יחזקאל (א' י"ד) נאמר: "וְהַחַיִּיִּת רָצוּא וְשׁוֹב כְּמִרְאֵה הַבְּזֵק"

חכמת הקבלה פיתחה את הנושא והסבירה:

רצוא: הינו ביטוי לשאיפה ולרצון שלנו לגעת בשמיים להתקרב אל א-להים, ולקבל ממנו יתברך שפע רוחני ללא גבול ומידה. זוהי מגמת הנשמה שבקרבו לשאת אותנו אל-על לשאוף מלוא ריאותינו אוויר פסגות.

שוב: הינו ביטוי לחזרה אל קרקע המציאות, להפסיק לרחף בין חזון לדמיון נשגבים, ולחיות את החיים כאן כפי שהם בדיוק. זוהי פעולת הגוף המושך אותנו כל העת כלפי מטה ולוחש על אוזננו "עם אידיאלים לא הולכים למכולת".

ישנן מספר דוגמאות ל"רצוא" שעבר על גדותיו ושיבש אורחות חיים. המפורסם שבהם סיפורם של נדב ואביהוא, "וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרַי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ". (ויקרא טז, א) משמע שמיתתם הייתה מתוך כלות-הנפש בהרגשת קרבת ה', פעולת ה"רצוא" במלוא עוצמתה, כפי שמסביר כאן הפרשן "אור-החיים". סיפור נוסף מוכר לא פחות, "ארבעה נכנסו לפרדס... אחד הציץ ומת, אחד הציץ ונפגע, אחד הציץ וקיצץ בנטיעות, ואחד עלה בשלום וירד בשלום. רבי עקיבא עלה בשלום וירד בשלום." (תוספתא, חגיגה ב, ב).

דוגמאות ל"שוב" ישנן למכביר, "הריקוד סביב עגל הזהב" "קברות התאוה" "ניתנה ראש ונשובה מצריימה" ועוד ועוד...

"בְּאֵין חֲזוֹן פֶּרַע עָם" (משלי כט, יח) לימדנו החכם באדם, ואכן בכדי לחיות חיים מלאים ושלמים יש לנקוט ב"טוב אֲשֶׁר תִּאָחַז בָּזָה וְגַם מִזָּה אֶל תִּנַּח אֶת יָדְךָ" (קהלת ז, יח). לכלכל את הנשמה והגוף כאחד.

מהו תפקידם של ה"רצוא" ו"שוב"?

ה"רצוא" ו"שוב" מזכירים לנו את קצב פעימות הלב, בחיבור למוניטור אדם חי יוצר קו עולה ויורד, העלייה והירידה הבלתי פוסקים יוצרים את כוח החיים וקצבם. "כִּי שָׁבַע יְפֹל צִדִּיק וְקָם" (משלי כד, טז) בכדי לנוע קדימה בחיים אנו זקוקים לתנודתיות הזו, בלעדיה אין חיים על פני האדמה. "ויהי ערב ויהי בקר" "שאיפה ונשיפה" "עמל ומנוחה" כך נוצר עם ישראל במדבר, כך הם חיי האדם באשר הוא.

אך איך מוצאים את שביל הזהב?

תורה ומצוותיה בכלל, משכן ומקדש בפרט, מקרבים אותנו אל האיזון הרצוי בחיינו. "דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹו תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי... וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם" (שמות, כה).

התרומה – נעשית מתוך לב מלא המייה אל חיים של טהרה וקודש, התרומה מרימה את הנותן לגובהי מרומים. אך התורה ממשיכה לכוון את הנדבן לאן לנתב כוחות יפים אלו – לעשייה ממשית של מקדש הנטוע כאן בארץ. השאיפה לקדושה ולרוח א-להים נכנסת למסגרת וגבולות מאד ברורים. למעשה כל מערכת המצוות נועדה להנחותנו במסלול הנושא עינינו לשמיים ופועל כאן בארץ.

ויהי רצון שנמשיך תמיד לשיר את ששרנו בבני-עקיבא: "קדש חיך בתורה, וטהרם בעבודה"

עמיהוד בניה, חבר מושב בני דרום, רב המועצה האזורית ברנר ורב בית ספר 'תחכמוני' ברחובות

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il